

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки, іноземної
філології та перекладу

Протокол № 9 від 01.09.2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

КОМПАРАТИВІСТИКА
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань **01 Освіта**
Спеціальність **011 Освітні, педагогічні науки**
Освітній рівень **третій (освітньо-науковий)**
Освітня програма **Освітні, педагогічні науки**

Статус дисципліни

вибіркова

Мова викладання, навчання та оцінювання

українська

Розробник:
доктор філософії, доцент

Тетяна ПОГОРЕЛОВА

Завідувач кафедри
педагогіки, іноземної філології та перекладу

Тетяна ПОГОРЕЛОВА

Гарант програми

Олександр ШУМСЬКИЙ

Харків
2024

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Компаративістика» розроблена для здобувачів третього освітньо-наукового ступеня, спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

Метою навчальної дисципліни: сформувати концептуальне розуміння системи сучасної вищої освіти в об'єктивному, всебічному, критичному, порівняльному аналізі світової вищої освіти, пошуку ефективних шляхів наукового вивчення і коригування сучасних процесів, що відбуваються в світовій педагогіці і освіті.

Завдання курсу:

розуміти взаємозв'язок між вищою освітою та суспільством з урахуванням Європейських цінностей;

ілюструвати вміння описувати процеси і / або результати систем вищої освіти;

аналізувати та відтворити наукове обґрунтування освітньої практики діяльності освітніх установ;

ініціювати та поширювати світову культуру якості вищої освіти; окреслити основні складові забезпечення та покращення якості вищої освіти;

продемонструвати виявлення взаємозв'язків між соціумом і освітою;

формулювати узагальнення на матеріалах освіти більш ніж однієї країни.

Контент навчальної дисципліни «Компаративістика» для здобувачів третього освітньо-наукового ступеня визначається понятійним міжпредметним зв'язком між курсами «Філософія науки», «Методологія та організація наукових досліджень» «Дизайн та проектування освітньої діяльності», «Педагогічний дизайн», «Методологія та логіка педагогічних досліджень».

Об'єктом дисципліни є різні структури освіти, практична діяльність у сфері освіти, педагогічні ідеї, концепції і теорії, особливості систем освіти, порівняльне вивчення національних освітніх систем .

Предметом вивчення навчальної дисципліни є відмінності та уніфікованість вищої освіти на сучасному етапі розвитку глобального суспільства.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Компетентності	Результати навчання
РН 1	ЗК 1, ЗК 3
РН 2	ЗК 3, ЗК 5
РН 7	СК 1, СК 3
РН 14	СК 7, СК 8

де РН 1. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями в освітній сфері.

РН 2. Організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження в освітній сфері на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики.

РН 7. Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань в освітній галузі.

РН 14. Формувати розуміння основних теорій зростання та розвитку, генезису наукової думки у сфері управління змінами; проведення критичного аналізу змін у стані суб'єкта освітньої діяльності; вміння генерувати, обирати та обґрунтовувати шляхи його розвитку.

ЗК1. Оволодіння загальнонауковою компетентністю спрямованою на формування системного наукового світогляду у предметній області і професійній діяльності;

ЗК3. Здатність до організації та проведення оригінальних наукових досліджень із застосуванням кращих практик у професійній діяльності;

ЗК5. Здатність до особистого і професійного розвитку;

СК1. Здатність до пошуку, обробки та аналізу та узагальнення інформації для проведення самостійних наукових досліджень в освітній сфері;

СК3. Здобуття глибинних знань з педагогіки, зокрема розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань, критичного аналізу основних концепцій, оволодіння науковою термінологією;

СК7. Здатність до аналізу, узагальнення та застосування міжнародного досвіду у сфері освіти;

СК8. Здатність визначати стан і потенціал системи організації професійної підготовки у закладах освіти, зокрема оволодіння методикою аналізу освітньої діяльності у закладі освіти, проведення педагогічної діагностики та моніторингу якості освіти

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сучасна компаративістика

Тема 1. Компаративістика у різних галузях.

- 1.1. Основні тенденції компаративістики.
- 1.2. Сучасні підходи та принципи компаративістики.
- 1.3. Компаративний аналіз у науковій літературі.

Тема 2. Глобалізація і компаративістика.

- 2.1. Світові тенденції розвитку викладання і навчання у вищій освіті.
- 2.2. Макропедагогіка (педагогічна глобалістика).
- 2.3. Теорія і практика інтернаціоналізації освіти.

Тема 3. Якість вищої освіти: політика та інструменти її забезпечення та покращення.

- 3.1. Інструменти забезпечення якості вищої освіти.
- 3.2. Культура академічної доброчесності, культура якості освіти

Тема 4. Інноваційний освітній менеджмент.

- 4.1. Викладання засноване на лідерській парадигмі
- 4.2. Технологія управління діяльністю команди.
- 4.3. Елементи тайм-менеджменту

Змістовий модуль 2. Порівняльна педагогіка

Тема 5. Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань

5.1. Предмет порівняльної педагогіки. Порівняльна педагогіка в контексті розвитку освіти.

- 5.2. Методологічні підходи, принципи та методи досліджень у галузі ПП.
- 5.3. Функції ПП на різних етапах розвитку науки

Тема 6. Джерела порівняльної педагогіки

- 6.1. Історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки
- 6.2. Методи дослідження у ПП

6.3. Засоби діагностики результатів навчання у різних освітніх системах

Тема 7. Актуальні напрями порівняльно-педагогічних досліджень в Україні та у ЄПВО.

- 7.1. Порівняльна соціальна педагогіка.
- 7.2. Порівняльна андрагогіка.

Тема 8. Суб'єкти освіти в мультикультурному просторі.

- 8.1. Концепції монокультурної освіти.
- 8.2. Концепції діалогу культур.
- 8.3. Педагогічне спілкування та взаємодія у мультикультурному просторі.

Перелік практичних (семінарських) питань та завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Завдання 1. Сучасні підходи та принципи компаративістики	Аналіз сучасних підходів та принципів компаративістики
Тема 2. Завдання 2. Макропедагогіка (педагогічна глобалістика)	Аналіз тенденцій макропедагогіки
Тема 3. Завдання 3. Інструменти забезпечення якості вищої освіти	Дослідження основних інструментів забезпечення якості вищої освіти, створення порівняльної таблиці
Тема 4. Завдання 4. Технології управління діяльністю команди	Виконання блоку завдань на тему «Ефективний тім-менеджмент»

Тема 5. Завдання 5. Методологічні підходи, принципи та методи досліджень у галузі порівняльної педагогіки	Аналіз основних методологічних підходів, принципів та методів досліджень у галузі порівняльної педагогіки
Тема 6. Завдання 6. Методи дослідження у порівняльній педагогіці	Виконання блоку завдань на тему «Вибір методів педагогічного дослідження»
Тема 7. Завдання 7. Порівняльна соціальна педагогіка	Виконання блоку завдань на тему «Медіа навчання в сучасній освіті»
Тема 8. Завдання 8. Концепції діалогу культур.	Аналіз напрямів діяльності міжнародних культурно-освітніх організацій

3. Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Завдання 1. Компаративний аналіз у науковій літературі	Вивчення лекційного матеріалу
Тема 2. Завдання 2. Теорія і практика інтернаціоналізації освіти.	Створення ментальної карти за темою
Тема 3. Завдання 3. Культура академічної доброчесності, культура якості освіти	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань
Тема 4. Завдання 4. Елементи тайм-менеджменту	Аналіз основних методик тайм-менеджменту
Тема 5. Завдання 5. Функції порівняльної педагогіки на різних етапах розвитку педагогічної науки	Підготовка презентацій за заданою тематикою
Тема 6. Завдання 6. Засоби діагностики результатів навчання у різних освітніх системах	Створення ментальної карти за темою
Тема 7. Завдання 7. Порівняльна андрагогіка	Вивчення лекційного матеріалу
Тема 8. Завдання 8. Педагогічне спілкування та взаємодія у мультикультурному просторі.	Підготовка презентацій за заданою тематикою

Кількість годин практичних занять та годин самостійної роботи в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності аспірантів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних освітніх технологій, серед яких: лекції проблемного характеру (тема 1), міні-лекції (тема 7), робота в малих групах, круглий стіл (тема 4, 5), мозкові атаки (тема 2, 3), кейс-метод (тема 7, 8), презентації (тема 5, 8), дебати, диспути, дискусії (тема 3, 5), проекти (тема 6).

Практичне заняття передбачає інтенсивну роботу з аудиторією. Воно проводиться у формі обговорення питань, дискусії, керованої викладачем або

аспірантами, «круглого столу». На практичному занятті відбувається обговорення самостійно підготовлених аспірантами доповідей, презентацій, повідомлень тощо. Основними формами практичного заняття є розгорнута бесіда, диспут, «круглий стіл», інтерв'ю, семінар.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

Система оцінювання сформованих у здобувачів компетентностей враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни охоплюють лекційні і практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів).

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку і в терміни, встановлені графіком навчального процесу.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається сумуванням балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: активна робота здобувача на практичному занятті (35 балів), самостійна робота (25 балів), тестування (20 балів), виконання та презентація індивідуальної роботи (20 балів).

Семестровий контроль: залік.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Борова Т.А., З.В. Рябова, Г.Ю. Кравченко, О.О. Почуєва Педагогічний консалтинг: навч. посіб. Луцьк: Терен, 2019. 324 с.
2. Закон України Про вищу освіту. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Павленко В.В. Компаративна педагогіка: Посібник-практикум. – Житомир, 2019. – 60 с. – Режим доступу:

<http://eprints.zu.edu.ua/30382/1/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>

4. Сбруева А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.

Додаткова

5. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Кам'янець Подільський: Зволейко Д.Г., 2020. 291 с.

6. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта — 2021: інновації в освіті в контексті європеїзації та глобалізації: матеріали V Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 27–28 травня 2021 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / за заг. ред. О. І. Локшиної. — Тернопіль : Крок, 2021. — 322 с. – DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2021-322>

7. Пушкар, О. І. Інженерна педагогіка та навчання на робочому місці [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. І. Пушкар, О. С. Завгородня ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (1,57 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. - 170 с. : іл. - Загол. з титул. екрану. - Бібліогр.: с. 141-149. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22765>

Інформаційні ресурси

8. Еразмус+ : Корисні посилання. – Інтернет ресурс: <http://erasmusplus.org.ua>

9. Сайт ПНС імені С. Кузнеця. Дисципліна : Компаративістика / В. Луначек [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=10345>